

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Protestáns egyetem Debreczenben.

— ápr. 13.

Régi vágya, régi álma a magyar kálvinistáknak, hogy a debreczeni több százados ós kollégiumot egyetemmé fejlesszék.

Társadalmi uton folytatták idáig a mozgalmat e nemes és nagy cél érdekében s már milliónál többre megy az áldozati siklusok száma, melyet a szent ügy oltárára a lelkes magyarok összehordtak.

Maga Debreczen város egyidőben neki buzdulva, a millennium emlékére több milliós alapítványt készült tenni a debreczeni egyetem javára, de a felbuzdulás — melyet az akkori főszámvéző Szabó József kezdeményezett — lelohadt, elmúlt eredménytelenül.

Ellenben megszavazott Debreczen város 200,000 koronát a Debreczenben felállítandó róm. kath. főgimnázium részére, ezzel is beakarván bizonyítani, hogy Debreczen az iskolák városa, mely a magyar kultúra mindennél szentebb érdekeit nem tekinti felekezeti elfogultsággal.

Valóban a debreczeni protestáns egyetem felállításának kérdése sem

tekinthető egyoldalú felekezeti szempontból. Minden igaz magyar ember örömét találná abban, ha a „magyar vallás“ ügybuzgó fiai a magyar művelődés előmozdítására és dicsőségére felépítenék az ő tündöklő oltárnál ragyogóbb eszményüket: a protestáns egyetemet.

Debreczen, az ós magyar város, a tudomány és szabad szellem e kettős erőssége, északkeleti Magyarország s a Tiszántul lakó magyarság e hatalmas metropolisza mintegy praedestinálva van arra, hogy ott emelje égnek kupoláit a tudomány igazságainak legújabb világító tornya. S a debreczeni polgárok és a magyar kálvinisták e nemesebb lélek sugalta magasztos törekvésért rokonszenves, sőt lelkes érdeklődéssel szemléli minden jó magyar szerte e hazában, kinek helyes ítéletét egyoldalú felekezeti szempont meg nem zavarta.

A kálvinista eklézsia minálunk magyar nemzeti egyház s ennek erősödése éppen a tudomány és oktatásügy terén első sorban, sőt kizárólag a magyarság gyarapodását jelenti.

S a debreczeni protestáns egyetem megteremtésével megoldatnék az évtizedes huzavona is, mely a magyar közvéleményt és kormányt

a harmadik egyetem felállítására kérésével foglalkoztatta.

Örvendetes jelenség, hogy a debreczeni egyetem ügyében nem hagyja az érdeklődést lankadni egy pillanatra sem az őrtűz körül állók lelkes tábora s mint már jeleztük, újabban Csiky Lajos debreczeni theol. tanár, a magyar jogászvilág előtt is ismert kiváló humanista indul fölolvadó körutára, hogy a debreczeni protestáns egyetem felkarolására a külföldi hitrokonok körében pártfogókat verbuváljon.

Isten vezérelje a nagy tiszteletű urat merész utain, melyekre oly szép eszme vezérsillaga sugárzik. De míg ő künn igyekszik megtalálni azt, a mit idáig debenn hasztalan kerestünk: ideje volna, tovább nem is halasztható ideje ezt a kérdést napirendre tűzni; álljon Debreczen város mellé egyház, társadalom és állam, hogy megtalálják a mindnyájunk által lelkünkben őhajtott s esengve várt sikeres megoldást.

Benedek János.

Az önálló vámterületről.

— ápril 13.

(p.) Még nem jött el a pihenés ideje.
A nagy harc még nem ért véget.
A harcizók csupán hadállást változ-

Elfelejtve...

— Némethől. —

A falu végén egy szegényes házikó előtt a gyakori esőzések folytán valóságos tavak képződtek. A nap, mely végre annyi boros nap után ismét előtűnik, visszatűkrözdök a zavaros, iszapos vízben „Platsch“. A gyerek, aki egy darabig elgondolkozva szemlélte a pocsolyát, hirtelen mindkét kezével lábával a vízbe ugrik, hogy a víz magasan fölfreccsen. „Jer be csak Gertrud, a víz nem hideg — no jer csak“. A kapuban egy piczi, hatéves leány áll. A kiáltásra óvatosan a hideg, iszapos földre helyezi lábcsakait, miközben elégedetlen arccal kiált föl. „Nincs kedvem, Feri, e hideg, csunya vízbe bele lépni“. Oh, mily kényes vagy, te hercegisasszony, gunyolódik a mintegy öt évvel idősebb csinos fiú. Meg kell már szoknod a meztelb való járás. Hiszen mostan a miénk vagy. Nem tartozom hozzátok, feleli a leány. Mikor eljön a nyár én már nem vagyok többé itten. Ot nap múlva itt a husvét, akkor mamám eljön utánam és visszavie a városba. Az én édes mamám. A gyermekarcon mintha a vágyódás vonulna végig, a

hang reszket az ajkak remegnek. A fiúcska közelebb jön, megfogja a leányka kezét — aztán mindketten felsietnek a lépcsőkön. A küszöbön letelepdednek és a leány a fiú vállára hajtja fejét. Ugy vágyódom mamám után! Ugy-e elfog jönni utánam? A fiú idegenszerű arccal néz reá. Mit tudom én. Mi mindketten kosztosok vagyunk. Az én mamám nem vizez el innen. Örvend, hogy megszabadult tőlem. Hát a te mamád nem szeret téged, — kérdi a leány csodálkozva. Szeret-e? Talán. De ő haragszik reám. Megveri mamámat, ha engem meg akar látogatni. „Ki az az ő?“. Hát az én mostoha apám. Előbb félholtra vert engem, majd nem nyugodott addig, míg le nem rázott a nyakáról. Én különben nem is bánom. Nagyon jól érzem itten magam — hangzik föl daczosan. És nem vágyódom mamád után? Némelykor. De ha nem jön, bele nyugszom. Majd te is meg fogod szokni. Én? A leány szemei könyekkel telnek meg. Az én mamám husvétra idejön. Ezt megígérte nekem, ha jól viselem magam. Gondolod? Mily együgyű vagy! Mindig így szoktak beszélni, ha meg akarnak tőlünk szabadulni. A leány hangosan fölzikog. Mamám szeret engem. Hát akkor miért nem vagy nála!

A fiú értelmes szemei félig gunyosan, félig szánakozóan nyugodnak a leány szomorú arcán. — Mert a doktor bácsi levegő változást rendelt nekem. Én gyöngye vagyok és itten helyre fogok jönni. De utánam jön a mama mihelyt egészséges leszek. Sziklaszilárd meggyőződéssel mondja ezt a kicsike. Nos akkor neked jobb mamád van. Az enyémet már három év óta hiába várom. Már nem is várom többé! Egészen nyugodt rezignációval mondja ezt a fiú. A leány szomoruan rázza fejét. „Te nem szereted mamádat. Te nem busúsz érette. Én minden este sírok“. „Te ostoba liba, válaszolt a fiú, gyöngéden megsimogatva a leány aranyszőke, selyemhaját. Csak várjad mamádat. Majd eljő és hoz neked egy nyulat“. „Hozni is fog“, mondja a leány boldogan és szemei ragyognak az örömtől.

„Isten hozott, Irma, csak öt percnyi időm van. Csak annyi a mondanivalóm, hogy holnap a gyorsvonattal utazunk Velenézébe. Szobát már rendeltem. Fritzi és Miki is velünk jönnek. Mily élvezetes husvét kirándulás lesz az!“ A viruló szép-

Tavaszi ruhák tisztítását

kifogastalanul teljesíti

HRABÉCZY ANTAL
ruhafestő és vegyszeri tisztító intézet
DEBRECZEN, Széchenyi-utca 42-dik szám.

atnak, midőn a jelen viszonyok közt meddő közjogi küzdelmek helyett a gazdasági önállóságért veszik fel a harcot. Így a közjogi harc teljesen átsiklik a gazdasági kérdések színterére. Kétségtelen, hogy a hosszú harc alatt rendkívül felhalmozódott a különböző törmelék. a giz-gaz, melyek eltakarításra várnak. Ez újabb harc több eredményekkel és sikerekkel kecsegtet. De az ellenzéknek nemcsak az osztrák érdekeket istápoló, azoknak magukat feltétlenül alávető kormány és azt tűzön-vízen támogató többség ellen kell a harcot fölvenni, hanem azon balga előítéletekkel szemben is, melyek az önálló vámterületet „sötétbe ugrás”-nak, „üres jelszó”-nak tartják. És ha a közvélemény oly elementáris erővel, oly igaz meggyőződéssel és lelkesedéssel sorakozik a küzdelem zászlaja alá, mint tette ezt a közjogi harc elején, úgy már nem vagyunk messze attól az időponttól, mikor az önálló vámterület sorompóinak védelme alatt felendül az ipar, fejlődik a kereskedelem, megszüntetvén azon gyalázatos gyarmati állapotot, melyben mostanság leledzünk.

Azonban megmozdulnak ezzel szemben a lánczravert tollak, melyek csak annyira mozognak, ameddig a láncz engedi. Működésbe jönnek az opportunitás bécsi füttyre tánczoló nagyképűsködő alakjai. Szóval ütik a nagy dobót a közös vámterület fentartása mellett.

De micsoda hülyeség tanít arra, hogy évente a legegység cikkekért 925 millió korona erejéig adófizetői legyünk külföldnek, elsősorban Ausztriának, mikor a dolgos kezek százezrei vándorolnak tengertulra, mert nem találnak munkát itthon. Örültség volna továbbra is tétlenül nézni, mint zsákmányol ki bennünket Ausztria, mint szivja ei a terebélyes fától az életerőt, a fa árnyékában magát alattomosan meghuzó mérges növény, mikor elérkezett az ideje, hogy szakítsunk ezzel az átkos, mérhetetlen ká-

runkat okozó viszonygyal, mikor a nemzet minden rétegében él e viszony átkosságának tudata, mikor e terhes viszony megszüntetésére vonatkozó jogok és biztosítékok egész garmadája fekszik kiaknázatlanul a nemzet előtt.

Mégsem merik és akarják a vámsorompókat felállítani, mert állítólag ártana mezőgazdaságunknak. Balgaság. Inkább ártana az udvar árnyékában dőzsölő kolompóknak. Ostoba föltézés az, hogy gabonánk s egyéb nyersterményeink nyakunkon marad, ha Ausztria meg nem veszi.

Az önálló vámterület más, a mostanitól teljesen eltérő alakulásokat idézne elő. Csak a legnagyobb mérvű rosszakarral lehet a mostani viszonyokkal az önálló vámterület ellen argumentálni. Legelőször is az önálló vámterület azt a változást szülné meg, hogy nagyobb súly lenne fektetve arra, hogy a nyerstermények iparcikké feldolgozva szélesebbkörű piacokat szerezzenek maguknak és így könnyebben is bírják el még a magasabb vámtételeket is. De különben is akkor mint két önállóan szerződő állam szerződéseik megkötésénél saját érdekeiket, tehát Ausztria iparúak, Magyarország mezőgazdaságának érdekeit tartaná szem előtt. Ha pedig Ausztria magas vámoikkal zárna el nyers-terményeink elől az utat, — mi szinte lehetetlen, mert rá van utalva jáságánál fogva és közelségénél fogva — úgy mi is teljesen lehetetlenné tehetjük az ausztriai cikkeknek behozatálát. És ez az osztrák iparnak romlását jelentené; lévén kizsorulva a magyar piacról. A nyugoti államok iparágai oly kifejtettek, hogy az osztrákok vámoikkal terhelt iparcikkeiknek helyet nem találhatnak. Így tehát ha az osztrák iparcikkek Magyarországról, majdnem az egyedüli piacról kizsorulnak, ez annak romlását vonná maga után. Termelése, melylyel kizsákmányolja Magyarország erőforrásait a belfogyasztásra redukálna.

Ausztria ezekkel szemben sem fejlesztheti mezőgazdaságát és így beállana a rohamos visszafejlődés, mely csak siettető az osztrák tartományok szertehullását.

A magyar mezőgazdaság ellenben még új fogyasztó közönséget találana a mostani viszonyok közt kivándorló, de akkor ipari munkákkal itt tartható tizezrekben.

Azonban mégis megvan a kísérlet és akarat az osztrák érdekek szempontjából, a magyar érdekek ellenére, egy káros, hosszú évtizedekre szóló vámszövetség megkötésére.

A kormány már félrelökte utjából a garanciális törvény két pontját. Még csak egy van hátra. Ez az, hogy az alkotmányos Magyarország osztrák az alkotmányos Ausztriával köthet szerződést. Tehát a 14. §. alkalmazása teljesen ki van zárva. De ez a biztosíték is már félig csonkán áll. És ha ezt is sikerül eltakarítani az utból, akkor szabad a vásár. Vigan dudál a portugál. De merjük hinni, hogy ezt nem igen éri meg Tisza gróf hájasan, kopaszon is bajosan. Hisz az nem volna egyéb, mint a 14. §-nak, mint alkotmányos eszköznek elismerése. Eddig a garanciális törvény két pontját hittük irott malasztának. Nagy csalódás volna a törvény erejében a harmadikat is annak látni.

Közgazdasági életünk egészséges fejlődését és felvirágzását most már csak az önálló gazdasági berendezéstől remélhetjük, s várhatjuk...

Mig az ó és új világban titáni gazdasági harcok reszkettetik meg a levegőt, addig minket itten guzsba kötve tart Ausztria...

Mostanában egymást érik nálunk a különböző sztrájkok. Ez is a földgömb proletár harcainak nem mondjuk, hogy egészségtelen hullámvezére.

Elmaradottságunknak, elszigetelt voltunknak újabb példaképe. Fejlődött iparunk nincs, de azért a munkaerő méreg drága. A

ségü asszony arcán egy árny suhan végig, melyet a férj azonnal észrevesz. „De Irma, mit jelentsen ez? Mutatódíjját végighuzza a hófehér homlokodon, amelyen egy ráncz mutatkozik. „En azt hittem, hogy nagy örömet szerzek neked, ha értésedre adom, hogy a husvétot a tenger mellett fogjuk eltölteni. És téged a hír kellemetlenül érint? Nos beszélj!” A férj hangja besezus és parancsoló. Egy esdeklő, bátoralan tekintetet vet az asszony a férj felé, majd halkán, suttogva így szól: „Ne haragudjál, Sándor. Hálás vagyok jószágodért — de... megígértem Gertrudnak, hogy vele fogok ünnepegni”. „Az átkozott, — hangzik föl durván a férfi ajkáról — megint elhozod azt a gyereket. Emlékszel-e még, mit mondtam neked őszkor? Vagy a gyerek, vagy én. Nem akarom, hogy valami folyton emlékeztessen a multra! Érted? Nem akarom!” Indulatosan toppintott lábával, majd fölkapta karjaiba az asszonyt és a szép arcot tüzes, szenvedélyes csókokkal borította el. Hisz én úgy imádlak téged, egyetlen kincesem. De nem tudom, hogy a multat felidézted. Nem akarok arra goodolni, hogy életed egy szakaszának én nem voltam részese. Igéretet tenai egy gyereknek — nevetséges! Az a kis jószág már régen kitörült emlékezetéből! Küldjél játékot neki és aztán minden rendben van.”

„Gondolj csak Velenczére! Mily kelle-

mes időket fogunk ott átélni kettesben. Irma légy az enyém és jer velem!” Hangja oly esdeklően hangzik, szenvedélyesen szorítja magához a nőt, amely becsukott szemmel nyugszik a karjaiban és mohón szivja be szerelemittas szavait. Midőn a férfi így szól: „Már régen elfelejtett az a gyerek téged”, fejté rázza. Ekkor mintha előtte állna az a komolyszemű leányka és egy légy hang csendülne meg fülében: „Jó leszek, anyuka, úgy-e utánam jössz nemsokára?”

A gyerek nem felejtette el. Jól tudja ő azt. De a mámor mindent elborít, még az anyai szeretetet is. Mint egy látomás tűnik föl szemei előtt a kékió tenger, amely őt csábítja, csalogatja, hallani véli a hús hullámoknak csobogását. És ő elfelejt mindent, még a gyermeket is!

Ragyogó husvét-vasárnap van. A faluban megkondulnak a harangok. Ünnepi öltözetben vonul a falu népe a templomba.

„Elkészültél már Gertrud? — Miért nem iszod ki a kávédat? Elkészünk a templomból”. Karlson asszony haragos arccal néz a gyerekekre, amidőn a szobába lépve, azt az ablaknál találja elmélázva. „En nem akarok elmenni hazuiról. A mama föl fog keresni és én akkor nem leszek itthon.” — „Oh Istenem, egészen kiment az eszemből. Mamád csókoltat és tudatja veled, hogy

nem látogat meg. Azonban küld egy csomag játékot. Nézd meg azokat és aztán jer.” — „Mama nem jön el?” Alig hallhatóan suttogják a gyermek ajkai. Vontatott lépésekkel, lehorgasztott fejjel megy át a kicsike a szomszéd szobába. Ott kibontja a csomagot, kiveszi belőle a nyulat és kebléhez szorítja azt. Egy arczima sem rándul meg, mintha már teljesen érzéketlen lenne.

„Gertrud, mi megyünk. Jöj utauunk”, hangzik még a külső szobában. Aztán csendesség lesz az egész házban. Félénken néz körül a gyerek — egészen egyedül van. „A mama tehát nem jön — nem szeret többet — elfelejtett engem”. Hirtelen mintha villamos ütés érte volna, felugrik. „Mama! keserű fájdalom hangzik ki e fölkiáltásból. Majd leveti magát a földre és magához szorítva a nyulat, keservesen föl-zokog.

A velencei csatornán egy gondola siklik tova. Egy elbájoló hölgy ül benne, aki édes mosolylyal hallgatja egy férfinak forró, szerelemittas szavait. El van felejtve az a kékszemű, kedves gyerek, nem csendül föl többé az a légy hang: — „Es aztán úgy-e meglátogatsz husvétkor édes mama, ha jól viselem magam.”

El van felejtve — minden...

Fordította: Helmann Ervin.

A női szépség

ápolására és fentartására legjobb a „Fáy Flóra féla arczerem, mely egyedüli biztos és ártalmatlan határu arczerem szeplő, májfoltok, vöröspattanások és mindennemű bőrtisztátalanság ellen. Egy tégely 1 korona, hozzávaló szappan szintén 1 korona.

Egyedül kapható: Dr. Róthschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznel, Debrecen, Kossuth-utca.

vállalkozási kedvet egészen a fagypontra süllyesztette a gazdasági biztalanság.

Századok sokasága és nagysága szinte kiszivattyuzza a szabadfoglalkozás csekély jövedelmét. Mig ezek egyfelől, a közsvámterület másfelől nyomja gazdasági életünket. Most az egyik nyűgöt, a közsvámterületet könnyen lerázhadjuk magunkról.

A magyar iparpártolás önálló vámterület nélkül nem egyébb csillogó frázisnál.

„De minden szónál szebben beszél a tett.”

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Egyházmegyei közgyűlés. A debreczeni ev. ref. egyházmegye tegnap tartotta rendes tavaszi közgyűlését. A gyűlésen megerősítették választásukban a következő lelkészeket: Vértesen Futó Andrást, Bakonszegen Biber Józsefet, Esztárbán Szűcs Bélát és Hosszupályiban Csighy Andort. Ezután választásokra került a sor. Előbb az egyházkerületi képviselőket választották meg. A választás eredménye a következő: Beadtak 58 szavazatot, melyek közül legtöbbet kaptak az alábbiak: Egyházi rendes képviselők: Szele György 49, Biber József 36, póttag Miskolczy László 35. Világi rendes képviselők: Fráter Barnabás 58, Nagy Ferencz 40, póttag Kőrössy Kálmán dr. 16. Az egyházmegyei ügyészi hivatal megüresedvén, azt is választás útján töltik be. A beadott 58 szavazat a jelöltek között a következő arányban oszlott meg:

Árva Béla dr. 36, Varga Lajos dr. 20, Szűcs Géza dr. 2. Tehát 14 abszolút szótöbbséggel Árva Béla dr. lett az egyházmegye ügyésze. Az egész református Magyarországot érintő dologban, a debreczeni egyetem fölállításának dolgában pedig azt határozta a közgyűlés, hogy bizottságot küld ki. Nyomban meg is alakították a bizottságot, amelynek munkaköre egy legközelebbi összejövetelen kerül megállapodásra. A délután 4 órakor tartott bírósági ülésen, a bíróság tagjai közül kevesen jelentek meg, nem tudtak megalkulni, emiatt a debreczeni presbiter választás ügyében a tárgyalás a jövő ősszel tartandó egyházmegyei ülésre halasztatott.

Dráma egy szállóban.

Öngyilkossági kísérlet.

(Saját tudósítónktól.)

— április 13.

Az aradi Nádor-szállóban öngyilkossági kísérletet követett el vasárnap délután egy fiatal leány. Szerelmi csalódás vitte elhatározására a leányt, kinek életét csupán a véletlen mentette meg. A sorsa nagyon

szomorú. Budapesten egy fiatal emberrel ismerkedett meg, megbízott benne, az házasságot ígért neki, azután elhagyta. Mikor a leány Aradon meggyőződött arról, hogy szerelme nem akar tudni róla, elhatározta, hogy meghal.

A regény másik szereplője, a férfi: S. I. aradi illetőségű 31 éves ügynök, ki a fővárosban közös háztartásban élt Kódor Juliska, ugyancsak 21 éves szép varróleánnyal. A nőnek megtakarított pénze is akadt a szerelme mellé. Vigan folyt az élet, esténként kávéházakba jártak s a férfi egyre azt ígérte a leánynak, hogy feleségül veszi.

Néhány hét múlva azután vége szakadt az idyllnek. A férfi elhagyta a leányt. Táviratot kapott, melyben sürgős üzleti ügyben Aradra hívják. Elutazott s erre levélben tudatta a leánynyal, hogy nem tér vissza többé hozzá. Most már világos volt, hogy a távirat csak ürügyül szolgált az elutazáshoz.

A megcsalt leányt nagyon lesujtotta a dolog s hosszas vergődés után elhatározta, hogy Aradra jön a csábítója után és visszatérésre bírja. Így érkezett ide vasárnap reggel s a Nádor-szállóban vett lakást. Hordárt küldött innen S. I.-hez azzal, hogy egy fővárosi barátja van a szállóban s beszélni akar vele.

A fiatal ember megjelent a szállóban s kellemetlen meglepetést okozott neki a leánynyal való találkozás. Nem volt hajlandó visszatérni hozzá s izgatott szóváltás után elváltak.

Délfelé S. I. visszatért egy leánynyal, aki nővére. Ez kemény hangon támadta meg a szegény nőt és azt ígérte neki, hogy eltolonczoltatja Aradról, ha bátyját el akarja csábítani. A leány erre zokogni kezdett, de a testvéreket ez nem indította meg s ott hagyták.

A magában maradt leány akkor elhatározta, hogy végrehajtja szándékát, mely már Budapesten megfogamzott benne arra az esetre, ha S. I. végleg elhagyja, elhatározta, hogy meghal.

A nála készletben lévő revolverrel akarta megölni magát s már a homlokához tartotta a csövet, mikor a véletlen megmentette. Benyitott a szálló szobájába a hetes s ettől a leány megrezsent, úgy, hogy az éppen abban a pillanatban elsütött revolver golyója a feje mellett ment el s a nyitott ajtón át a folyosó falába furódott. A hetes nagyon megijedt a lövésre. Nem tudta, hogy öngyilkosságot akadályozott meg belépésével, hanem azt hitte, hogy őt akarta a nő lelőni. Leszaladt a telefonhoz s azon jelentést tett a rendőrségnek, hogy egy szállóbeli vendég merényletet akart ellene elkövetni.

A jelentésre Murády Álmos ügyeletes rendőrhadnagy ment ki a helyszínre egy rendőrbiztossal. Itt meggyőződött arról, hogy öngyilkossági kísérlet történt, nem pedig merénylet. A leány sirva panaszkodott neki s mikor megtudta, hogy Budapestre akarják küldeni, kijelentette:

— Akkor beleugrom a Dunába.

Murády hosszas vizsgálatára végül megígérte a leány, hogy nem lesz öngyilkossá. Este azután visszatért a fővárosba.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Szerdán harmadszor: Sursum corda! Szinmű.

Csütörtökön: Katalin. Operett.

Pénteken, először: Takarodó. Dráma.

Szombaton, másodsor: Takarodó.

Vasárnap d. u.: Piros bugyelláris. Népszinmű.

Vasárnap este, harmadszor: Takarodó. Dráma.

Casanova. Tegnap este telt ház előtt a Casanova hármas női szerepében bucsuzott el Komlóssy Emma, a Népszínház kiváló művésznője a debreczeni közönségtől. Most is nagy énekművészetével s gyönyörű hangjával aratott zajos sikert s minden énekszámát meg kellett ismételnie. Két szép virágajándékot is kapott. Az előadás egyebekben jó volt, különösen Mezey remek énekszámait tetszetek, melyekben szép hangja teljesen érvényesült. Pompás, finom volt Faragó.

Katalin. Holnap „Katalin”-ban újból és egyszerre mutatkozik be a B. bérlő közönségnek Sugár Aranka és Rózsa Lili. Sugár Aranka remek hangjával, kifejezésteli játékaival ebben a szerepben jelentős sikert aratott s míg Rózsa Lili, — mint Germain bájos játékaival, művészi tánczával stb. szerettette meg magát a közönséggel.

Színházi hírek. Ma este kerül harmadszor színre Bosnyák Zoltán 4 felvonásos szinműve a „Sursum corda!”, melyben Gyulaffy Alice szerepét a beteg Csige Ilonka helyett Hahnel Aranka fogja játszani. — Ma tartják az első szinpad próbat Rajna Ferencz — és Czobor — Károly 3 felvonásos operettjéből „A hajduk hadnagya”-ból. A magyar tárgyú operett először a Magyar színházban került színre, rövid idő alatt 50 előadást ért el. A hajduk hadnagya-t az igazgatóság fényes kiállításal hozza színre; korhű jelmezek készültek reá és szép, új díszleteket fest Gyöngyössy Viktor. — Az operett három női főszerepét Sugár Aranka, Rózsa Lili és Krémerné Lili játsszák.

Az eklézsia lakodalmi költségei.

— április 13.

Hajdanában a debreczeni egyház papjainak és a kollégiumi tanároknak nemcsak költözködési és temetési költségeit viselte, hanem a lakodalmi ebédeket is magára vállalta. Még a múlt század elején is a papok és tanárok házassága alkalmával ebédre 50 forint deputátum dukált az eklézsia kasszájából. Erdélyi István professzor az utolsó 1826-ban, aki az 50 forint lakodalmi költséget megkapta. Még korábban pedig az volt a szokás, hogy a kurátor megvette az ebédhez valókat, felfogadott szakácsasszonnyal megfőzette s úgy tálaltatta fel a násznépnek. 1764 majus 24-én tartotta tiszteletes Vecsei István ispotályi prédikátor ur néhai Vecsei János püspök fiával. — Komáromi György akkori ispotályi felügyelő számadása részletesen fel is sorolja mibe került a lakodalmi ebéd. Már csak a régi piaci árak megismerése végett sem érdektelen, ha egyenként felsoroljuk a számla tételeit. Ime:

	forint	dénár
Egy borjura	4	78
Harmincz font busra	1	20
Két báránra	2	04
3 font szalonára	0	42
5 itezevaj, á d. 48	2	40
1 nyulra	0	24
12 csirkére	0	84
7 czipóra	0	98
2 közkenyérre	0	48
1 font rizkására	0	24
Fél lat sáfrányra	0	42
Fél lat szerecsendió virág	0	30
Fél lat szerecsendió	0	15
Egynegyed font borsra	0	15
Egynegyed font gyömbérre	0	09
4 citromra	0	48
1 font nádmezre	0	90
Fél font kávéra	0	39
Pereczre	0	90
Szakácsasszonynak	1	36

Summa-summarum 18.76

Borról nem szól a számadás. Valószínűleg valamelyik kegyes hívőnek szeretet adományá gondoskodott kedvverítő itálról.

NAPI HIREK.

— A bűnügyi osztály vezetője. Végh Gyula rendőrfőkapitány-nyá történt kinevezése által most már megüresedett a bűnügyi osztály vezető állása, a melyet 4 éven keresztül Végh Gyula töltött be általános megelégedésre, azóta pedig Jeney Miklós kapitány lát el. Mint értesülünk, ez állás betöltésénél is érvényesülni fog a fokozatos előléptetés elve s a főispán Jeney Miklóssal fogja ezt az állást betölteni, akinek kinevezetése befejezett tény, de még a kinevezési okmány nincs aláírva. Ő lesz egyszerűen a főkapitány helyettes is. Örömmel adunk erről hírt olvasóinknak, miután Jeney Miklós nagy szorgalmára és szaktudására a mi rendőrségünkönél nagy szükség van s benne kiváló erőt nyer rendőrségünk.

— Thaly Kálmán diszpolgári oklevele. Thaly Kálmán, Debreczen város diszpolgárának oklevele már elkészült és azt Kovács József polgármester már át is vette Davidházy Kálmántól, aki e páratlan szép, művészi ízlést, ragyogó kivitelű munkájával valóban remekelt. — A pompás tokba elhelyezett diszpolgári oklevelet külön küldöttség viszi fel legközelebb Budapestre s adja át Thaly Kálmánnak.

— A szervezeti szabályzat módosítása. A szervezeti szabályzat módosítása és átdolgozására kiküldött bizottságot ma délután 3 órára hivta egybe Kovács József polgármester. A bizottság ülésén Domahidy Elemér főispán fog elnökölni és a munkálatokat előlről kezdi meg.

— Hangverseny a zenedében. A debreczeni zenede közép osztályu növendékei haladásának bemutatása végett 1904. évi április hó 17-én, vasárnap hangversenymatinéet rendez az alábbi műsorral: 1. Mendelssohn F. B. Dal szöveg nélkül. Előadja: Uher Amadi. 2. Singelee J. B. 107. mű. Ábránd Traviata dalmű felett. Előadja: Péntes Gyula. 3. Chopin Fr. 9. mű. 2. sz. Nocturne. Es-dur. Előadja: Sáfrány Irén. 4. Simon A. 28. mű. 1. sz. Bölcsődal.

Beriot K. 100. mű. Bolero. Előadja: Hol-laender Leo. 5. Brück Gy. 21. mű. Alföldi zeneképek. Előadja: Irinyi István. 6. Volgyi Tihamér. A második asszony. Előadja: Deutsch Szeréna. 7. Brück Gy. 13. mű. Hangversenyváltozatok. Előadja: Rózsa Ilona. 8. Corelli A. Adagio az 5-ik sonátából. Vonós négyes. Előadja: Csanak Mariska (hegedű), Nagel Zoltán (hegedű), Péntes Gyula (mélv hegedű) és Kövendy Károly (gordonka). 9. Haessler J. W. Gigue. Előadja: Simonffy Lóna. 10. Accolay J. B. Hegedűverseny. A-moll. Előadja: Gyulay Pál. 11. Goltermann G. 13. mű. Les adieux. Előadja: Tóth János. 12. Tóth L. Suite de morceaux. Berceuse. Impromptu. Előadja: Eggmann Margit. 13. Rieding O. 6. mű. Hegedűverseny. Előadja: Nagel Zoltán. A 8. szám után 5 percnyi szünet. A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva tartanak. Helyárak: a 3 első szék-sorban számozatlan ülőhely ára 50 fillér, a többi sorokban ülőhely, valamint az állóhely ára 20 fillér. E csekély díj a rendfontartása s czélszerűség szempontjából vétetik s a bevétel a tanári segélyalap javára fordítatik. Pénztárnyitás 10 órakor. — Kezdeté d. e. 11 órakor pontban.

— A kefégyári munkások sztrájkja. A kefégyári munkások sztrájkja még egyre tart. Az ellentét a munkaadók és a munkások között még élesebb, mint eddig volt. Végh Gyula rendőrfőkapitány a kefégyári munkások sztrájkjának megszüntetése végett mindent elkövet. A főkapitány ma délutánra újabb és utolsó békéltetésre hivta egybe a munkásokat. A békéltetésen jelen lesz a főkapitány, Polgár iparfelügyelő, a munkaadók és a munkások kiküldöttel, számszerint tizenketten. — Ma délelőtt tüntető felvonulást tartottak a sztrájkoló munkások. Mintegy 600-an a Hatvan-utczáról vonultak fel, elől a nyomorék munkásokkal, akik elég százalmas látványt nyújtottak. Végig vonultak a Kossuth-utczán s a Szent-Anna-utczai külsőségeken mentek az olajútöbe, a sztrájk tanyára.

— A ménesnek és a városi fogatoknak leszállítása. A törvényhatósági bizottsági közgyűlés egy bizottságot küldött ki a városi ménesállomány és a városi fogatok létszámának újból megállapítása, esetleg leapasztása tárgyában. A bizottság Király Gyula gazdasági tanácsos elnökle alatt össze is ült e hó 4-én és az erről szóló jegyzőkönyvet Király Gyula tanácsos most terjeszti be a tanácsnak. A bizottság nem javasolja a ménes létszám apasztását, mert a tapasztalás szerint a bevétel legnagyobb része a számfeletti lovak eladásából ered, ha pedig a ménest apasztjuk, akkor számfeletti lovak nem lesznek, hanem csak selejtezetek. Pénzügyi tekintetéből tehát nem javasolható az apasztás. Ezen apasztás azonban még a minőségnek is ártana. A bizottságban szőnyegre kerül az az eszme is, hogy nem volna-e czélszerű a Hortobágyon egy ugynevezett ménesgazdaság felállítását. Erre vonatkozólag a bizottság úgy határozott, hogy a Hortobágy ügyeinek legközelebb remélhető rendezése alkalmából a bizottság felhívja az eszme pártolására a városi tanácsot és a bizottsági közgyűlést. A városi fogatok változatlan fenntartását a bizottság melegen ajánlja. A bizottság javaslatát a tanács legközelebb fogja tárgyalni.

— Kinevezés. A m. kir. igazságügy-miniszter Fodor Elek püspökladányi törvényeszéki betétszerkesztő szakdíjnokot betétszerkesztő irnokká nevezte ki.

— A rendőr és hajdulegénység ruházata. A város a rendőrök és hajduk egyenruházatának készítésére 6 évre Vámos Károlylyal kötött szerződést. Vámos Károly a rendőr és hajdulegénység egy évi ruházatát elkészítette. A ruhák átvétele ma ment végbe a város-

házán. Az átvételnél Vecsey Imre főjegyző elnökle mellett jelen voltak Végh Gyula főkapitány, Király Gyula tanácsnok, Roncsik Lajos főszámvevő, Kondor Kálmán számvevő, dr. Komlóssy Pál jegyző, Mórincz Bertalan és Antal Vince szakértők. A bizottság a ruhákat átvizsgálta, kifogástalannak, a minták után készültnek találta és át is vette.

— Kalmár Antal dr. szabadulása. Nevezetes államfogoly hagyja el ma a szegedi államfogházat. Kalmár Antal dr., a kitünő közjogiró, lapunk illusztris munkatársa ma tölti ki ama háromhónapos államfogház-büntetését, amelyet a budapesti esküdtbírósként mért ki rá a közjogi művében talált királysértő tartalom miatt. Mától kezdve tehát ismét szabadon folytathatja Kalmár Antal dr. publicisztikai működését, amelynek java termését lapunk hasábjain veszi az olvasóközönség.

— Furfangos osalás. Gébel Vilmos osákovai jómódu gazdaember az elmúlt héten elment a dettai országos vásárra, hol találkozott egy Pejov Iván nevű ó-bessenyői jó ismerősével. Este a két jó barát betért a korcsmába, hol borozás közben szóba kerültek a mostani nehéz állapotok és Gébel keservesen elpanaszolta bajait. Pejov erre azt a tanácsot adta neki, hogy lépjen összeköttetésbe Rámai István mokriai ezermesterrel, akinek minden bizonyonyal módjában van, hogy rajta is segítsen. Elbeszélte ekkor nagy titokban, hogy rajta már egy izben segített, amennyiben ügyes pénzhamisi ványokat adott neki olesó pénzért, melyeket ő akadálytalanul értékesíthetett. Gébel szivesen belement a dologba és megbeszélték, hogy szombaton egyik józsefvárosi korcsmában találkoznai fognak Rámaival, aki neki 2000 koronáért 6000 kor. hamis pénzt fog átadni. A megbeszélt időben és helyen mindhármán tényleg össze is jöttek, amikor Gébel átadott Rámainak 2000 koronát, aki azon ürügy alatt, hogy elhozza a hamis pénzt, eltávozott és azóta még mindig jön. Mikor Gébel tudatára jött annak, hogy becsapták, jelentést tett a rendőrségnek, mely Pejovot rögtön letartóztatta.

— A semmisségi panasz reformja. Az igazságügyminiszter, miként jelentették, a bünvádi perrendtartás módosítását tervezi, mely azonban csak a semmisségi panaszokról szóló szakaszokra vonatkozik. Hogy a Kuria megterhelésének s ezzel a restánczia fölszaporodásának elejét vegyék, a semmisségi panasz fölött való döntést azokban az ügyekben, melyekben első fokon a járásbírósként ítélt, a királyi táblára fogják ruházni. Az igazságügyminiszter, értesülésünk szerint, egy másik bajon is akar segíteni, amennyiben utasítani kívánja a semmisségi panaszok elintézésére hivatott forumot, hogy vizsgálja meg az ügyet arra nézve is, nem forog-e fönn valamely hivatalból figyelembe veendő semmisségi ok?

— Az olasz bor ellen. Nagyváradról jelentik: Az ország egyik legnevezetesebb bortermő vidékén, az Ermellék fővárosában, Székelyhidon gyűlést tartott a község képviselőtestülete, amelyen Molnár Akos országgy. képviselő előterjesztésére elhatározták, hogy a képviselőházhoz feliratot küldenek az olasz bor behozatala ellen. — A feliratban kéri, hogy az Olaszországgal kötendő kereskedelmi szerződésben az olasz bor vámját, az idén kedvezmény kizárásával hektoliterenkint negyven koronában szabják meg. A felirat elmondja, hogy a szőlős gazdák nagy részt kölcsönpénzzel állították helyre szőlőiket, a jövedelmezőség

szonban a várakozásnak nem felel meg. Alig érkezett el a kölcsön visszafizetésének kezdete, a gazdák fizetési képtelensége már is feltűnő százalékkal nő. Pedig a jövőben még nagyobb lesz az ország börtömmé, mert most teljesen új területen: homokos talajon is szőlőt ültettek; mi lesz hát a gazdák, ha az olasz bor versenye megmarad? Ezért is kérik a törvényhozástól és a kormánytól sürgős oltalmat.

A cigány-kérdés megoldása. Európa minden országában kóborolnak a vándor-cigányok s azzal, hogy a közbiztonságot zavarják, igen sok gondot okoznak a hatóságoknak. A porosz kormány most végre energikus tette határozta el magát: elrendelte, hogy a kóbor cigányoktól a tizennégy éven alul levő gyermekeket szedjék el és zárják a javító-intézetbe. Ily módon a cigány-kérdés meg is szűnik idővel Poroszországban, ha a cigánygyerekek a javító-intézetből meg nem szöknek és ha új meg új cigánykaravánok nem szöknek be Poroszországba.

Lemondás az ügyvédségről. Tauszig Izsó dr. jog- és államtudor, ügyvéd, aki a Szabadkán megjelenő „Jogélet” című jogi szaklap szerkesztője volt, az ügyvédségről és ezzel egyidejűleg a Jogélet szerkesztéséről lemondott és ezt a szabadkai ügyvédi kamarának be is jelentette. Tauszig Izsó dr. belép atyjának, Tauszig Vilmosnak virágzó üzletébe, mint a cég társtulajdonosa.

Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kaupbejáratánál levő kirakatokban.

Tudomásul! Tisztelettel értesitem az uri közönséget, hogy a tavaszi és nyári időnyire nagymennyiségű legújabb divatu, kitűnő minőségű angol és francia szöveteim megérkeztek. Kérem a tisztelt közönséget, látogassa meg Piacz-utca 75. szám alatt levő üzletemet a gazdag választékú rak-tár megtekintésére. Tisztelettel
Honig J.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Budapest, április 13. Napirend előtt Papp Zoltán képviselő elítéli Nyiry honvédelmi miniszternek a magyar ifjakhoz intézett kiáltványát, melyben a magyar hadseregbe való belépésre szólítja fel azokat. Ebben a kiáltványban sérelmes az a kitétel, hogy a magyar ifjak tanuljanak osztrák irodalmat.

Nyiry azt feleli, hogy a katonai akadémiákon tanítják a német nyelvet és irodalmat s a belépőknek némi alappal kell bírniok. A középiskolákban is tanítjuk a német irodalmat; az osztrák irodalom a kiáltványba tévesen került bele.

Visontai Soma kérdést intéz az osztrák és olasz külügyminiszter abbázai találkozásáról illetőleg.

Tieza István kijelenti, hogy semmi újabb megegyezés nem jött létre ebben a tekintetben.

Visontai a választ tudomásul veszi. Ezután áttértek a gazdasági és igaz-

ságügyi bizottsági jelentésekre, végül pedig az interpellációkra válaszoltak a miniszterek.

Lemondott képviselő.

Budapest, április 13. Habár Endre országos képviselő mandátumáról lemondott, miután Érsekújvárra közjegyzőnek nevezték ki. Utódja ifjabb gróf Lónyay lesz, szabadelvű programmal.

Öngyilkos főerdész.

Budapest, ápr. 13. Nedeczky Lajos, Apponyi Albert gróffőrdő-mestere lakásán megmérgezte magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Orosz-japán háború.

Péttervár, április 13. Kuropatkin jelentést küldött a cárnak, melyben elmondja, hogy a Yalu folyó balpartjára vadász csapatot küldött, ahol mintegy 30 főnyi japán járőrt vettek észre, mikor éppen ki akartak szállni a bárkából. Az oroszok tüzeltek, a japánok és bárkák elpusztultak. Az orosz csapatban nem történt semmi baj.

Megczáfolt lemondási hír.

Nagyvárad, ápr. 13. Több lap azt a hírt hozta, hogy Ritoók Zsigmond, a nagyvárad kir. ítélőtábla elnöke le fog mondani ez állásáról. Ritoók Zsigmond ma tért vissza Abbáziából, ahol pár hétig üdülni volt s ezt a hírt megeczáfolja.

Budapesti ártózsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— április 13.

Készaru: 5-el olcsóbb.

Buza áprilisra	7.97—7.98
„ júniusra	—
„ májusra	8.00—8.01
„ októberre	7.85—7.86
Rozs áprilisra	6.43—6.45
Rozs májusra	—
Rozs októberre	—
Tengeri májusra	5.10—5.11
Tengeri júliusra	5.20—5.21
Zab áprilisra	5.49—5.51
Zab októberre	—

Felmondott 30,000 mm. buza. 10,000 mm. rozs és 3000 mm. zab.

Véres zendülés Horvátországban.

— Véresre vert szónok. — Pusztítás a községházán. — Elégetett iratok. — Agyonlőtt tűzér. —

— április 13.

Horvátországból újabb véres zendülés híre érkezik hozzánk. Ezuttal azonban kivételesen nem a magyarok ellen lángolt föl a horvátok dühe, hanem tulajdon nemzeti-ségbeliek ellen, még pedig oly hevesen, hogy véres verekedésre és szörnyű pusztításokra ragadtatták magukat.

Zágrábból jelenti egy távirat, hogy Zámor községben rendkívül látogatott népgyűlés volt, amelynek napirendjére Hor-

vátország pénzügyi függetlenségének és Dal-mácia bekebelezésének tárgyalása volt tűzve. Erre a gyűlésre főképp a tulzó horvátok körül óriási tömegek jöttek el, s a hangulat az első pillanattól fogva igen harcziás volt.

Egy darabig mégis elég rendben folyt a gyűlés, csak a mikor Kipoli képviselő szólalt fel és beszédében Starcevicset, az ismert tulzó képviselőt kezdte emlegetni, törtek ki újból a szenvedélyek. Kipoliazonban ahelyett, hogy látva a fenyegető helyzetet, mérsékelte volna magát, olyan nyilatkozatokra ragadtatta magát, amelyek Starcevicset súlyosan sértették, mire a tömeg egyesek izgatására fölrontott az emelvényre és a szónokot véresre verték.

Hiába volt egyesek igyekezete, a parasztok nem engedtek, s Kipolinak csak nagy nehezen sikerült egész véresen a községházára menekülni. A tömeg ide is nyomon követte és az izgatóktól tüzelve, berontott a községházára. Itt feltörték a szekrényeket és egy rakásra hányták az iratokat, amelyet leöntöttek petróleummal és fölgyújtottak. A községi jegyzőt, aki ebben meg akarta őket akadályozni, szintén véresre verték.

A nekivadult tömeg most már föltartóztatlanul pusztított mindenfelé. Betört a járásbíróház épületébe és ott is mindent elpusztított. A helyzet már a legveszedelmesebb volt és a vérszemet kapott parasztok újabb áldozatokat kerestek, amikor megérkezett egy segítségül hívott vártüzérszázad.

A lázongók erre sem akartak hátrálni, mire a tűzérség parancsnoka töltésre vezényelt. Eközben szerencsétlenség történt, mert az egyik tűzérnek töltés közben elsült a puskája és a golyó a társa fejébe hatolt, míg egy közelben álló asszony súlyosan megsebesült. A szerencsétlen katona ott a helyszínen kiszenvedett.

Nagy nehezen sikerült a rendet helyreállítani és a lázongókat szétoszlatni. A vizsgálat nyomában megindult s ennek megejtése végett a főispán a vizsgáló bizottsággal a helyszínére utazott.

Mende-mondák.

Jegyző: Krónikás.

Király és tábornok.

Ziethen tábornok gyakran ebédelt Nagy Frigyes asztalánál. Egy ízben is számos udvari méltóság és előkelő tiszttel együtt volt hivatalos a királyhoz az agg tábornok. Sokáig ültek az asztalnál és a 80 éves katona elbőlintott, ami felett a többiek elzeledve nevettek és hangos megjegyzéseket tettek.

De a király elkomolyodott és csendet intett:

— Beszéljessünk halkán — így szólt — hadd pihenjen, ki annyiszor örködött felettünk!

*

Katalin osztrák udvarából.

II. Katalin osztrák életéből sok érdekes dolgot jegyeztek már fel, mik a hatalmas uralkodónő lelki világára és gondolkodására fényt is vetnek, árnyékot is borítanak.

A osztrák legkedvesebb tartózkodási helye a pétervári ugynevezett „Eremiaget”

(remeteség) palota volt. Nevét ezen fejedelmi palota onnét nyerte, hogy volt benn egy ezoba, mely mindenféle, rugókon járó szerkezetekkel és súlyosztókkal úgy volt felszerelve, hogy ezek a kiszolgálást tökéletesen elvégezték, anélkül, hogy inasra vagy szolgára ott egyáltalán szükség lett volna; sőt a szolgálattelvő személyzet oda sohasem lépett be. A társaság pedig minden feszélyezéstől menten, nem érezte az udvari légkör közönségesennyomasztó hatását, viszont a császár elkövetett mindent, hogy legszűkebb környezetének legkelleme-sebbé tegye az ott tartózkodást.

Mindenestre feljegyzésre érdemesek azonban azon szabályok, melyek az e szó-bához vezető folyosók falain francia nyelven kifüggesztve voltak.

Ezeknek szövege a következő:

Új le, amikor akarsz

És ott,

Ahol épen tetszik,

Nem várva százszoros felszólításra,

Aki pedig

Ide belép, a következő szabályoknak van alávetve:

1. Méltóságát, kalapját és kardját mindenki az ajtón kívül hagyja. 2. Nemkülönb-
ben etiketre és büszkeségre való igényét, ha talán ilyen gyötörné. Hasonlóképen mindent, ami önteltségre vallana. 3. Legyen mindenki vidám, ami azonban nem azt jelenti, hogy lármázzon és vigyázni kell, hogy semmit se törjön össze és meg ne károsítson. 4. Ki-ki tetszése szerint ülhet, vagy állhat; sőt, ha úgy tetszik, sétálhat, anélkül, hogy másokra ügyet vetni tartoz-
nék. 5. Nem szabad túl sokat és lármázva beszélni, nehogy a többiek fülének terhére legyen. 6. Vitázni lehet, de szenvedély és heveskedés nélkül. 7. Senki se sóhajtson, vagy asitson, nehogy unalmát a társaság előtt elárulja. 8. Ha valaki valami ártatlan játékot proponál, a többiek szívesen elfogadják. 9. Asztalnál mindenki azt és annyit eszik, ami és amennyi tetszik, csak aztán mértékkel igyék, hogy saját lábán mehessen haza. 10. A távozással egyidejűleg vége minden további vitakozásnak, minden viszálykodás feledve legyen és amit valaki egyik fülén beocsátott, a másikon eresze ki.

Ha valakire két tanu rábizonyítja, hogy ezen szabályok valamelyikét megszegte, úgy a hibás kénytelen minden megszegésért egy pohár hideg vizet kiinni, amely büntetés alól a hölgyek sem képeznek kivételt, továbbá köteles az illető a Fenelon Telemákjából (a burgundi herczeg nevelője által kiadott könyvből) egy oldalt felolvasni. Aki egy estén három szabályt sért meg, hat oldalt tartozik a Telemákból olvasni.

Ez volt tehát a rejtélyes szoba házi-
rendje és amint kitűnik, a hallgatagságot nem nagyon tartották be, mert kiszivárgott, hogy Potemkin olvasott legtöbbit a Te-
jemákból.

VEGYES HIREK.

Elpusztult község. Egy virágzó szé-
kely nagyközségnek, Gyergyó Szárhegynek pusztulásáról kapunk elszomorító hírt. Tegnapelőtt leégett a község nagyrésze s kol-
dusbotra jutott számos derék családapa. Néhány óra alatt százhatvan épület ham-

vadt el, minden holmival, takarmánnyal, élelemmel és háziállattal egyetemben. A tüzet magukra hagyott gyermekek okozták, akik gyújtóval játszadoztak egy szalma-
kaszal mellett. Délután három óraker támadt a tűz s néhány perc alatt már hat helyen is égett a község. Fejét vesztette minden ember, s még az élet megmentése is bajjal járt. Ekkor isteni segítség érkezett, a Szár-
hegyen lakó ferenczrendi szerzetesek halál-
megvetéssel berohantak a tűz fészkebe. A kicsinyeket, betegeket, nőket saját életük kockáztatásával mentették meg. Bámulatos erővel küzdöttek a dühöngő elemmel! Egy ferenczrendi atya egy égő házból élében kihozott egy kis fiút, s alig volt a küszöb-
bön, az égő gerendák beomlottak s a jölelkü szerzetes súlyos égett sebekkel ugyan, mégis megmentette a tűzhaláltól a szegény kis ártatlant. Ezután legelsőbb a gyergyó-
ditrói tűzoltók érkeztek meg segítségül, akiknek főparancsnoka, Szathmáry István dr. olyan ügyességgel és buzgalommal ve-
zette az oltást, hogy a hol a ditrói tűzoltó-
ság egyszer megvetette a lábát, ott a tűz tovább nem terjedt. Később még az összes szomszédos községek tüsoltósága is meg-
jelent s együttes erővel legyűrte a tüzet. A hajléktalan koldusokat ideiglenesen a ferencz-
rendiek fogadták be kolostorukba s kenyé-
rüket megosztják velük.

A mostoha apa szerelme. Nagy-
becskereki levelezőnk írja az alábbi véres esetet: Kuna József bobdai birtokos körül-
belül egy évvel ezelőtt feleségül vette Gera Julia özvegy asszonyt. Házasságuk és csalá-
di életük nem volt boldog, mert az assz-
zony vagy 15 esztendővel idősebb volt a férjénél, azonkívül az asszonynak első ház-
asságából született leánya, a csinos 15 éves Julia szintén szüleinél lakott és bizony Kuna uramnak jobban tetszett mostoha leánya, mint időse felesége. Környékezte is a leányt mindenféle széppel, de ez visszautasította mostohaapja szerelmi ajánlatait. Csütörtökön este, mikor megint egyedül maradt mostoha leányával, ismét csábítgatni kezdte, de a leány most sem hajlott szavára s midőn Kuna erőszakoskodni kezdett — segítségért kiáltott. A kiáltást meghallotta a felesége, aki a szomszédban volt s haza sietett. A elpanaszolta a dolgot, mire Kunáné kiuta-
sította urát a házból. A kudarez és szégyen erre annyira elvette a férfi józanságát, hogy felkapta a közelben levő baltát s úgy a leányt, mint a feleségét agyonverte. A gyil-
kos férjet a szomszédok lefűlelték és átad-
ták a csendőröknek.

IRODALOM.

Tavasztól—őszig.

Bucsuzóban elesevegtünk
Szivről, lángolásról,
Szerelmről, hűségről és
Ezerféle másról.
Mégkérdeztem: erre hozzánk
Ujra mikor jössz el?
Mosolyogva felelted, hogy
Talán egyszer — ősszel.

Vártalak én szép tavaszi
Bimbórügyezéskor.
Vártalak én gyöngyharmatos
Nyári napsütéskor,

Vártalak most is egyre mindig
Sárga lombos ősszel,
S nem tudom mért, én úgy érzem,
Többé sosem jössz el.

Virágok.

Virágok vittek néked hirt felőlem
S ők hoztak tőled ujjabb hirt nekem,
Egymás szívének minden dobbanását
Megéreztek a néma kelyheken.

Megreszketék egymásnak örömétől;
S ha egyikünknek bújta volt talán,
Az elsirt könnyet fölfedezték egy-egy
Virágsziromnak gyöngyös barmatán.

...Tavasza van ujra. Nyílnak a virágok,
Am egy se nyílik annyi közt nekem...
Ahányszor egy-egy fésző bimbót látok,
Te jutsz eszembe s halkan könyezem.

Amon Ottó.

INGATLANOK FORGALMA.

Kaproncei József és neje Szántó Juli-
anna veszik a debreczeni 1810. sz. tjkvben
foglalt Csemete-utca 12. számú házat és
7 hold 200 négyszögöl ondódi földjét Ménc
Gábortól 15,800 koronáért.

Csajkos Bertalan és neje Vinkler
Erzsébet veszik a debreczeni 7622. számú
tjkvben foglat Csokonai-utca 41. sz. házat
a hajduböszörményi részvénytársulati taka-
rékpénztártól 10,000 koronáért.

Nagy János és neje Kozák Julianna
veszik a debreczeni 4227. számú tjkvben
foglalt 3 hold 15 négyszögöl ondódi földet
Szilágyi Sándor és neje László Zsuzsánna-
tól 2300 koronáért.

Szilágyi Jánosné Balogh Jszusánna
veszi a debreczeni 3456. sz. tjkvben foglat
745 négyszögöl Csapó-kerti szőlőt a Debre-
czeni Első Takarékpénztártól 1200 koronáért.

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Francia regény. —

5

III.

Megalázódva, hogy még annyira sem
vala képes haladni, hogy bárminemű füg-
getlen állást biztosítson magának a mű-
velt világ kebelében, visszatért szülőföld-
jére, örömmel fogadva el az első komoly
kötelességet, mely számára kínálkozott:
özvegy anyját öregségében támogatni és
vigasztalni.

Mindenekelőtt meg akarta óvni őt
mindazon nélkülözésektől, melyeket ő
maga szenvedett volt. A jó asszony ke-
véssel beírte, mi a ruházatot és élelmet
illette, de a roskadozó házikó, melyben
már ötven év óta lakott, veszélyessé kez-
dett válni egészségére. Péter kijavította
s kissé megnagyobbította a házat, erre
lett azon néhány régi tallér legnagyobb
része fordítva, melyet apja szekrénye fe-
nekén egy kis zacskóban fedezett fel.

Dalmor — ez volt neve (alkalmasint
még a druidék korszakából) a földbirtok-
nak — megérhetett mintegy ötvenezer
frankot. Azon időben falun egy ily szerény
tőke kamatozásából is, aránylag elég jól
meg lehetett élni, egyszer-kétszer heten-

ként ehetett az ember húst s a háznál bőven volt vetemény, tejás s még tejnemű is. A háztartáshoz egyetlen férficseléd elég volt, mert az asszony maga vitte a gazdálkodást s igazította a főzést a majorné segélyével. Lovakat tartani nagyon ritka fényűzés volt azon időben. A majoros csikós kanczája megtette a gazdasághoz megkívántató járásokat, élalma pedig a természetményekből telt ki.

Mai napság minden jómódu paraszt embernek van lova, meg szekere.

1825-ben mindenki csodálkozott, ha falusi lakos kezében esernyőt látott meg.

Chevreuse kisasszony azonban, ki jóval gazdagabb volt Andreéknél, merészsége által nagy feltűnést okozott a helységben, mert mindig csak egymaga ült lován s csinos angol nyerge folytonos bámulat és kíváncsiság volt a járó-kelekre nézve. Lova azonban nagyon szerény külsővel bírt; a helységben látott napvilágot s Mariánna kis csikó korától fogva nevelte fel birtokán s szoktatta magához, hogy mint egy kis kutya, követte lépteit. Majorosa a bámulat felkiáltását hallatta, midőn egy napon Chevreuse kisasszony kijelenté, hogy a lovat meg fogja tartani saját használatára. Erősített volna bármit, az még sem akadályozta meg, hogy az egész személyzet ne jajveszékéljen azon nagy veszély felett, melynek a kisasszony kiteszi magát az által.

A fiatal kancza sunya volt és mindig sovány, daczára urnője reá fordított gondoskodásának; ez természetesen feküdt az e vidékbeli lovaknak; azok tüzesek és kevés étküek, járásuk könnyed, a vesélyes utakon ügyesen haladnak át, virgonczok minden fortély nélkül, nem félnek semmitől, szelidek és tanulékonyak csupa ragaszkodásból ápolójuk iránt, de másokat nem örömet engednek hátukra ülni.

Mariánna szerette a magános életet de azért szükségét érezte naponta, habár csak pár órát is, kissé műveltebb emberek közt tölteni el. Szülői jó barátságban éltek volt a Péterével s ő is mindig fenntartotta a bizalmas viszonyt az öreg André anyóval. Mindennap eljárt hozzá sakkozni, vagy elbeszélgetni, az öreg nő lefekvése idejéig; mi kilencz órán túl nem igen haladott. Ekkor Mariánna hazatért egyedül, minden kíséret nélkül, ez megesett néhány percz alatt, mit kis lova gyors és egyenletes ügetésének köszönhető, mely sokkal jobban ismerte már a hazavezető utat, hogysem csak egyszer is megbotlott volna a köves talajon, ha még oly sötét volt, is az éjszaka.

Péter ugyszólvá születése óta ismerte Mariánát. Mikor már nagy fiu volt s mint tanuló hazajött a szünidőkre szüleihez, Mariánna még alig tudott járni s karjaiba vette vagy hátán hordozta ki a szabadba.

Évről évre látta nőni és fejlődni a kis leánykát, anélkül, hogy eszébe jutna kevésbbé fesztelenül bánni vele; ezután csak ritkán, nagy időközökkel jelent meg André szülőföldjén s úgy találta, hogy kis szomszédnője nem felelt meg a várakozásnak, melyet szépségéhez kötöttek gyermekkorában; halvány, beteges kinézésű volt, azt hitte, valamely gyógyitha-

tatlan bajban szenved s sajnálattal vegyült barátságot tanusított iránta mindig.

Végre öt egész éven át volt eltűnve Péter a szülői háztól s midőn hazajött, hogy véglegesen megtelepedjék Dalmorban, kereszteleányát egészen otthonosnak találta öreg anyjánál, gondosan ápolva s vigasztalva őt s vele együtt várva oly régen óhajtott visszatértét a szeretett fiunak.

Ennek hazaérkezése után Mariánna változtatott megszokott rendjén s nem jött el mindennap szórakoztatni öreg szomszédnőjét; csak oly napokon jelent meg házában, midőn tudta, hogy Péter nincs otthon, vagy valamely munka annyira igénybe vette idejét, hogy ő maga kérette fel Chevreuse kisasszonyt, látogatná meg André asszonyt.

Ez életmód mintegy év óta tartott már és Péter soha nem gondolt reá figyelemmel kíséreni Mariánát. Hazájába visszatérve két egyenlően kínzó teher nehezkedett szívére: a multja feletti kiábrándulás keserve és egy minden ábrándoktól ment jövőtől való rettegés. Nem élt kétségben a felől, hogy ezentuli élete hivatalos lévén lemondani minden boldogságról, még elviselhetetlenebbé leend, ha nem oltja ki teljes mértékben kebléből még csak árnyát is bárminemű boldogság reményének.

El volt határozva belenyugodni sorsába, nem küzdeni többet a lehetetlennel, az elérhetlennel szemben; feltette magában, hogy ezentul szerény lesz minden kívánalmaiban, szokásaiban, hogy önzővé lesz, ha ugyan sikerül ez neki, vagy legalább ment minden ábrándoktól, csakis testi jólétére gondolva, féltékenyen őrizve néniét minden bajtól, mivel ezentul ugy sincs más valami kellemesebbre kilátás, minthogy biztosítva legyen az éhenhalástól, megfagyástól valamely nyomorult padlászobában, vagy a kórházban való szenvedéstől.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Szurdán, április hó 13-án, „A” bérletben, harmadszor:

Sursum Corda!
Szinmű 4 felvonásban.

Holnap, csütörtökön, ápril hó 14-én, 161-ik szám „B”

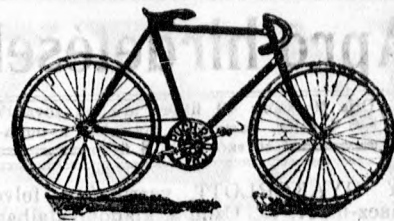
Katalin.

Eredeti operette 3 felvonásban.

30 év óta **Első minőség.**
Évi készítmény 49.000 kerékpár.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hillman, Herbert & Cooper,
The Premier Cycle Co. Ltd. Coventry (Angol-ország), ERB I. B. Nürnberg-Doos.

Ingyen és bérmentve küldjük 1904. évre szóló kerékpár- és részek árjegyzékünket.

Egyedüli elárúsítója a hirneves gráci Puch kerékpároknak.

Kerékpár részek nagy raktára, javító műhely.

Rosenberg és Hammer

villany-műszeresek, kerékpár- és varógép-raktár

Debreczen, Piacz-utca 2-ik szám,
— a nagytemplom mellett. —

Gyönyörű újdonságok
érkeztek

Férfi- és leány-
szalma-kalapok

50 krtól 6 forintig.

Legújabb

napernyők

1 frttól kezdve.

Férfi-íngék I-ső minőség
97 krtól feljebb.

Elegáns női- és férficzipők

2 frt 10 krtól feljebb

Gyermek-czipő 95 krajczár.

Székely Jenő és Társa utódai,

Piacz utca 48. szám.

GALLÉROK 10 kr. KEZELŐ 15 kr.

Házi urak figyelmébe!

Mielőtt légszesz-, vízvezeték-, fürdőszoba és clozett berendezését kiadná. — tekintse meg GERŐ JÓZSEF légszesz- és vízvezeték berendezési mintaraktárát, hol jutányos és szakszerű berendezéshez juthat.

Gerő József

légszesz és vízvezeték berendező

Hatvan-u. 4. sz. Telefon 328

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

EGY GYAKORLOTT varróleány felvétetik Piacz-u. 87. sz. Czim a kiadóhivatalban.

SZÓDAVIZ GYÁRTÁSHOZ szükséges jókarban levő gép kedvező fizetési feltételek esetleg részletfizetésre is eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Felhivas.

Mindazon t. vevőkhöz, kik szobapadlójukat ohajják szép és tartós színre mázolni, vagy konyhaberendezésükre, ablak- és ajtóikat ujjá festeni, forduljanak bizalommal

Neumann Nándor

kizárólagosan tervezett festék, lakk és kence nagykereskedőhöz

Hatvan-utca 5 sz., Bignió-ház. Telefon 205.

Gyönyörű

szines és fekete

Grenadin és Etamin

áttört szövetek

érkeztek

óriási választékban:

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-u. 5.

BRÁZAY FELE
SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
... MELLÉKELVE VAN!

Eladó.

Kossuth-utczai 43-ik számú ház eladó.

Dr. Borzsovay Jenő

ügyvéd, Csapó-u. 4

ZÁDOR LAJOS

divatterme

Női ruhakészítő műtermében, elsőrendű képzett derékvarrónők

felvétetnek.

Magvak nagy raktára Debreczenben,

KONTSEK GÉZÁNÁL, Kossuth-utca.

Valódi erfurti konyhakerti és virágmagvak direkt behozatala a legelő világhírű forrásokból.

Gazdasági magvak a legjobb fajtiszta és magas csiraképeségű minőségben. Luczerna, Lóhere, quedinburgi és hazai Takarmányrépát, disz-, pázsit- és réti fűmagvak nagy választékban. Bükküny, Csibehur, Czukorczirok, Muhar stb.

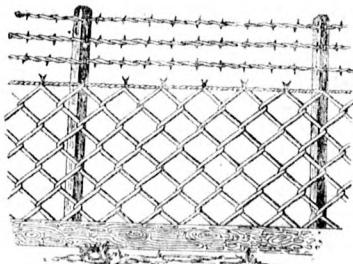
Kertészetemből:

mindennemű évelő virágfövek, virág és konyhakerti termékek plántái, virághagymák és gumók nagy választékban.

Remek Chrisantemum tövek 10 drb 280. Ujdonságok 10 drb 5 korona. Legszebb Cactus Györgyikék (Georginák) 10 drb 3-60 kor. Japáni liliomok, tubarózsák, Begoniák, Japáni Iris, Orczy és orchidea virágu Casmák, igen olcsón. Nagy képes árjegyzék kívánatra.

Neubauer János

sodrony-szövet, fonat- és szitaárú gyára Debreczen.

Készít ezüst éremmel kitüntetett szabadalmazott aczél-sodrony kocsi ülést, ruganyos ágybetétet, rostaszöveteket, sodrony-kerítéseket, kertek, szőlőtelepek, fáczános erdők és sirok bekerítésére, baromfi házakat, szállítható baromfi ketreceket, sirkerítéseket a legszebb kivitelben, sodrony betétű kapukat nyaralókban. A legcélszerűbb sodrony lábtörőket, fehér- és vörössodronyból. Gőzgépekhez szikrafogók, ablak- és pincze rostélyokat, szóval sodronyból minden kigondolható dolgokat. — 1873. év óta szárazakra menő elősmerést nyertem, valamint sok kiállítási kitüntetésben részesítettek szép és jó munkámért.

Pártolását kérve, vagyok teljes tisztelettel

NEUBAUER JÁNOS.

Kívánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

KÁVÉHÁZ MEGNYITÁS.

Vas szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy helyben, Simonffy-utca 6. sz. alatt (a bérpalota mellett),

a „HAZAI”-hoz czimzett ujonnan berendezett, a mai kor kívánalmának mindenképpen megfelelő

KÁVÉHÁZAMAT

folyó hó 14-én délben ünnepélyesen megnyitom.

A midőn ezen körülményről a n. é. közönséget értesítem, egyben a legszolidabb és pontosabb kiszolgálásról biztositom.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába ajánlom, vagyok teljes tisztelettel

FÜRST BÉLA, kávé.